

WISE CITY – theory and practice
URBANITY < ARCHITECTURE < NATURE
13–14 października 2025

XIX

MIĘDZYNARODOWA KONFERENCJA NAUKOWA

organizowana przez

KATEDRĘ URBANISTYKI I ARCHITEKTURY STRUKTUR MIEJSKICH A-9

WYDZIAŁU ARCHITEKTURY POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ

oraz

SEKCJĘ URBANISTYKI KOMISJI URBANISTYKI I ARCHITEKTURY

POLSKIEJ AKADEMII NAUK o/ Kraków

pod patronatem

JM REKTORA POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ – PROF. DR HAB. INŻ. ANDRZEJA SZARATY

DZIEKAN WYDZIAŁU ARCHITEKTURY POLITECHNIKI KRAKOWSKIEJ

PROF. DR HAB. INŻ. ARCH. MAGDALENY KOZIEŃ-WOŹNIAK

PRZEWODNICZĄCEJ KOMITETU ARCHITEKTURY I URBANISTYKI POLSKIEJ AKADEMII NAUK

PROF. DR HAB. INŻ. ARCH. JUSTYNY KOBYLARCZYK

DYREKTORA NARODOWEGO INSTYTUTU ARCHITEKTURY I URBANISTYKI

PROF. DR HAB. ARCH. BOLESŁAWA STELMACHA

K O M U N I K A T I

NARODOWY INSTYTUT
ARCHITEKTURY
I URBANISTYKI

RADA NAUKOWA

- Prof. dr hab. inż. arch. MATEUSZ GYURKOVICH, Politechnika Krakowska, KAIU PAN, Polska –
współprzewodniczący
- Dr hab. inż. arch. KINGA RACÓN-LEJA, prof. PK, Politechnika Krakowska, Polska – współprzewodnicząca
- Dr hab. inż. arch. WOJCIECH KORBEL, prof. PK, Politechnika Krakowska, Polska – współprzewodniczący
- Prof. Dr. Eng. CARLOS AGUIRRE NUÑEZ, Universidad San Sebastian, Chile
- Dr hab. inż. arch. ANNA BAĆ, prof. PWr, Politechnika Wroclawska, KAIU PAN, Polska
- Dr hab. inż. arch. RAFAŁ BLAZY prof. PK, Politechnika Krakowska, Polska
- Prof. DENIS BOCQUET, ENSA Strasbourg / Laboratoire AMUP, Francja
- Prof. dr hab. inż. arch. AGATA BONENBERG, Politechnika Poznańska, KAIU PAN, Polska
- Prof. dr hab. inż. arch. WOJCIECH BONENBERG, Politechnika Poznańska, KAIU PAN, Polska
- Dr hab. inż. arch. TOMASZ BRADECKI, prof. PŚ, Politechnika Śląska, Polska
- Prof. arch. MARIO CERASOLI, Roma, Włochy
- Prof. MARIA CLARKE, Hochschule Bremen, Niemcy
- MSc ,March KAROLINA CZĘCZEK, Critic at Yale School of Architecture, In Only Architecture, USA
- Dr hab. inż. arch. ŁUKASZ DAMURSKI, prof. PWr, Politechnika Wroclawska, KAIU PAN, Polska
- Assoc. Prof. CLÁUDIA NAVES DAVID AMORIM, LACAM, University of Brasília, Brazylia
- Assoc. Prof. Arch. MICHA DE HAAS, TU DELFT, Holandia
- PETRA ERIKSSON, Senior lecturer in Conservation, Uppsala university, Szwecja
- Prof. arch. ADO FRANCHINI, Politecnico di Milano, Włochy
- Dr hab. inż. arch. ANNA FRANTA, prof. PK, Politechnika Krakowska, Polska
- Dr hab. inż. arch. URSZULA FORCZEK-BRATANIEC, prof. PK, Politechnika Krakowska, Polska
- Prof. dr hab. inż. arch. BARBARA E. GRONOSTAJSKA, Politechnika Wroclawska, KAIU PAN, Polska
- Prof. dr hab. inż. arch. JACEK GYURKOVICH, Akademia Śląska w Katowicach, Polska
- Prof. dr hab. inż. arch. SŁAWOMIR GZELL, Politechnika Warszawska, KAIU PAN, Polska
- Dr hab. inż. arch. MAŁGORZATA HANZL, prof. PŁ, Politechnika Łódzka, Polska
- PhD. DANIEL HERRERA GUTIERREZ-AVELLANOSA, Institute for Renewable Energy EURAC
- Dr hab. inż. arch. KATARZYNA HODOR, prof. PK, Politechnika Krakowska, Polska
- Prof. FRANCES HSU, University of Tennessee, Knoxville, USA
- Prof. dr hab. inż. arch. MAGDALENA JAGIEŁO-KOWALCZYK, Politechnika Krakowska, Polska
- Prof. dr hab. inż. arch. ARTUR JASIŃSKI, Krakowska Akademia im. A. Frycza-Modrzewskiego, Polska
- Prof. dr hab. inż. arch. ANNA JANUCHTA-SZOSTAK, Politechnika Poznańska, KAIU PAN, Polska
- Prof. dr hab. inż. arch. ANNA AGATA KANTAREK, Politechnika Krakowska, KAIU PAN, Polska
- Dr hab. inż. arch. KAROLINA KROŚNICKA, prof. PG, Politechnika Gdańska, KAIU PAN, Polska
- Prof. dr hab. inż. arch. TOMASZ KOZŁOWSKI, Politechnika Krakowska, KAIU PAN, Polska
- Prof. dr hab. inż. arch. YURIY KRYVORUCHKO, Zaporoski Narodowy Uniwersytet Techniczny, Ukraina
- Dr inż. arch. OLHA KRYVORUCHKO, Uniwersytet Narodowy Politechniki Lwowskiej, Ukraina
- Prof. dr hab. inż. arch. DOMINIKA KUŚNIERZ-KRUPA, Politechnika Krakowska, Polska
- Assoc. Prof. GUSTAF LEIJONHUFVUD, Uppsala Universiteit, Szwecja
- Prof. dr hab. inż. arch. PIOTR LORENS, Politechnika Gdańska, KAIU PAN, Polska
- Assoc. Prof. Arch. MARCO LUCCHINI, Politecnico di Milano, Włochy
- Prof. Ana Paula RABELLO LYRA, Universidade Vila Velha , Brazylia
- Dr hab. inż. arch. KATARZYNA ŁAKOMY, prof. PK, Politechnika Krakowska, Polska
- Dr hab. inż. arch. BEATA MAKOWSKA, prof. PK, Politechnika Krakowska, Polska
- Prof. D. Sc. Ph.D. Arch., CARLOS MARMOLEJO-DUARTE, ETSAB Universitat Politècnica de Catalunya, Hiszpania

Dr hab. inż. arch. JUSTYNA MARTYNIUK-PĘCZEK, prof. PG, Politechnika Gdańska, Polska
Prof. Arch. ANGELA MENSING-de JONG, TU Dresden, Niemcy
Prof. dr hab. inż. MACIEJ MOTAK, Politechnika Krakowska, Polska
Prof. Dr. EMANUELE NABONI, Royal Danish Academy, KADK, Dania; Uniwersytet w Sewilli, Hiszpania
Prof. dr hab. inż. arch. MAREK PABICH, Politechnika Łódzka, KAIU PAN, Polska
Prof. dr hab. inż. arch. ZBIGNIEW W. PASZKOWSKI, Krakowska Akademia im. A. Frycza-Modrzewskiego,
KAIU PAN, Polska
Dr hab. inż. arch. DOMINIKA PAZDER, prof. PP, Politechnika Poznańska, Polska
Prof. Dr Arch. MICHAEL PETEREK, University of Applied Sciences Frankfurt, Niemcy
Dr hab. inż. arch. NATALIA PRZESMYCKA, prof. PL, Politechnika Lubelska, Polska
Dr hab. inż. arch. KATARZYNA PLUTA, prof. uczelni, Politechnika Warszawska, KAIU PAN, Polska
Dr hab. inż. arch. BOGUSŁAW PODHALAŃSKI, Akademia Nauk Stosowanych w Nowym Targu, Polska
Assoc. Prof. JELENA RISTIĆ TRAJKOVIĆ, University of Belgrade, Serbia
AA dipl., M.Sc. ARB, MRTPI, Honorary Senior Research Fellow IVOR SAMUELS, Birmingham University,
ISUF, Wielka Brytania
Assoc. Prof. Arch. PASCAL SIMOENS, Mons University, Belgia
Prof. dr hab. inż. arch. GRAŻYNA SCHNEIDER-SKALSKA, Politechnika Krakowska, KAIU PAN, Polska
Ph.D. Arch. MICHIEL SMITS, Curio, Zandberg Breda, Holandia
Prof. dr hab. inż. arch. KRYSZYNA SOLAREK, Politechnika Warszawska, KAIU PAN, Polska
Prof. PhD Arch. ADOLF SOTUCA GARCIA, DUOT ETSAV UPC Barcelona, Hiszpania
Prof. dr hab. inż. arch. EWA STACHURA, Politechnika Krakowska, Polska
Dr hab. inż. arch. MICHAL STANGEL, prof. PŚ, Politechnika Śląska, Polska
Prof. TIM STONOR, Architect, Urban Planner, Managing Director of Space Syntax, RIBA MRTPI AoU
Prof. Dr. DIANA STUPAR, Univerzitet u Banjoj Luci, Banja Luka, Bośnia Hercegowina
Dr hab. inż. arch. ANNA SZEWCZENKO, prof. PŚ, Politechnika Śląska, Polska
Dr hab. inż. arch. AGATA TWARDOCH, prof. PŚ, Politechnika Śląska, Polska
Dr hab. inż. arch. MATYLDA WADOWIARZ-BILSKA, prof. PK, Politechnika Krakowska, Polska
Doc. Ing. arch. JANA ZDRÁHALOVÁ, Ph.D., Czech Technical University in Prague, Czechy
Prof. dr hab. inż. arch. AGATA ZACHARIASZ, Politechnika Krakowska, Polska
Prof. dr hab. inż. arch. MAGDALENA ŻMUDZIŃSKA-NOWAK, Politechnika Śląska, Polska

Miasto jest naturalnym środowiskiem życia współczesnego człowieka. Kształtowanie przestrzeni miasta w wymiarze urbanistycznym i architektonicznym to wielka odpowiedzialność. Wykracza ona daleko poza działania strukturalne, odnosząc się do wielu interdyscyplinarnych wątków, które na przestrzeni ostatnich 20 lat poruszaliśmy w cyklu międzynarodowych, organizowanych w Krakowie konferencji:

- **City Within the City** 14–15 maja 2004 r.
- **Public Space of Contemporary City** 17–18 listopada 2005 r.
- **Living in the City** 25–26 maja 2007 r.
- **The Heart of the City** 26–27 października 2008 r.
- **Public Space in the Housing Environment Within the City** 08–09 października 2010 r.
- **Future of the City – City of the Future** 20–21 kwietnia 2012 r.
- **Future of the Cities – Cities of the Future** 23–24 maja 2014 r.
- **11th CTV CONGRESS – Back to the Sense of the City** 06–08 lipca 2016 r., organizowany wspólnie przez Instytut Projektowania Urbanistycznego WPK oraz Center of Land Policy & Valuation ETSAB Universitat Politècnica de Catalunya w Barcelonie
- **Urban Composition of Resilient City** on-line 25–26 marca 2021 r.
- **Wise City – Theory and Practice** Kraków i on-line 12–13 maja 2023 r.
- **Wise City – Theory and Practice. Challenges in the face of Crisis** Kraków i on-line 23–24 maja 2024 r.

Zbliża się kolejna międzynarodowa konferencja poświęcona problemom współczesnego miasta, organizowana zgodnie z wieloletnią tradycją przez kadre akademicką i naukową, wywodzącą się z dawnego Instytutu Projektowania Urbanistycznego, kontynuowaną przez Zespół z Katedry Urbanistyki i Architektury Struktur Miejskich Wydziału Architektury Politechniki Krakowskiej.

W 2023 roku rozpoczęliśmy nowy cykl tematyczny, odnosząc się do wątku Miasta Mądrego – *Wise City* – w teorii i praktyce. Wobec wielu wyzwań współczesności, takich jak kryzysy militarne, zmiany demograficzne, masowe migracje, czy globalny kryzys klimatyczny, miasta wciąż ulegają mniej lub bardziej kontrolowanym przeobrażeniom. Planowana przez nas tegoroczna konferencja odnosi się do potrzeby poszukiwania rozwiązań wielu aspektów funkcjonowania i projektowania współczesnego miasta. A także redefinicji podstawowych pojęć związanych z urbanistyką, wobec wspomnianych, dynamicznych zmian jakim podlegają miasta, miejskie obszary funkcjonalne i metropolie.

Wise City, jako koncept rozwoju struktur miejskich, łączący wytyczne zrównoważonego rozwoju z inkluzywną polityką społeczną stawia na pierwszym miejscu dobrostan wszystkich użytkowników miasta. Uwrażliwienie na potrzeby człowieka oznacza więc poszukiwanie kierunków inkluzywnej transformacji miejskiej. Czy policentryzm to odpowiedź na wyzwania miasta zwartego, miasta małych dystansów, gdzie zrównoważony transport zapewnia dogodne połączenia? Co jest odpowiedzią na współczesne zjawiska takie jak eksurbanizacja lub kurczenie się miast? Jak należy kształtować współczesne polityki przestrzenne i instrumenty planistyczne? Co z odbudową obszarów zniszczonych i ponownym wykorzystaniem terenów już raz zagospodarowanych wobec założeń zrównoważonego rozwoju i gospodarki obiegu zamkniętego? Jaka może w nim być rola kompozycji urbanistycznej oraz budowli charakterystycznych? *Architektury Miasta*? Jak kształtować architekturę mieszkaniową, która stanowi podstawowy element tkanki urbanistycznej?

Na tym tle krucha równowaga pomiędzy strukturą urbanistyczną, architektoniczną i przyrodniczą miast, miejskich obszarów funkcjonalnych i metropolii wymaga ponownego przebadania. A może nawet redefinicji. W kierunku jakiego modelu miasta zmierzamy? Konieczność ochrony środowiska naturalnego i zachowania najcenniejszych zasobów przyrodniczych może być realizowana także w obszarach zurbanizowanych. Równocześnie mamy do czynienia z coraz mniej

przewidywalnymi, gwałtownymi katastrofami naturalnymi, które w sposób szczególny dotyczą obszarów przekształconych przez człowieka, w tym miast. Jak najefektywniej przeciwdziałać rodzącym się zagrożeniom.

Wizja *Wise City* jako miasta potrafiącego sprostać tym wyzwaniom i adaptować się do zmieniających się potrzeb społeczno-środowiskowych jest więc niezmiennie myślą przewodnią serii konferencji.

W tegorocznej edycji konferencji zadajemy pytania o istotę wise city w kontekście aktualnych zjawisk w przestrzeni miasta. Krążą one wokół tematu: Jak rozumieć ideę 'mądrych miast' (wise city) w opozycji do koncepcji 'miasta sprytnego' (smart city)? Czy 'mądrość miasta' polega na umiejętnym równoważeniu potrzeb społecznych, środowiskowych i technologicznych, podczas gdy 'sprytne miasto' koncentruje się głównie na optymalizacji procesów poprzez technologię? W jakim stopniu to rozróżnienie kształtuje myślenie o przyszłości miast?

1

Jak redefiniować podstawowe pojęcia urbanistyczne wobec **nowych wzorców mobilności, pracy hybrydowej i gospodarki współdzielenia (shared economy)**? W jaki sposób policentryczność struktur miejskich może **wykraczać poza tradycyjne rozumienie centrów usługowych, stając się mechanizmem budowania lokalnych społeczności i redukcji potrzeb transportowych**? Jak wykorzystać **technologię jako narzędzie wspierające rozwój miasta, przy zachowaniu jego społecznego charakteru**?

2

W jaki sposób architektura miasta XXI wieku może odpowiadać na potrzebę **adaptacyjności i transformacji energetycznej budynków**? Jak zapewnić **zdolność struktur miejskich do ewolucji wraz ze zmieniającymi się potrzebami użytkowników, przy jednoczesnym respektowaniu zasad gospodarki obiegu zamkniętego (circular economy)**? Jaką rolę powinny odgrywać formy mocne i obiekty-symbole, by **nie tylko kształtować tożsamość miejsca, ale także katalizować pozytywne przemiany społeczne i środowiskowe**? I wreszcie, jak kształtować **piękno współczesnego miasta**?

3

Jak zmienia się rola przyrody w mieście – **od systemu terenów zielonych do koncepcji zintegrowanej infrastruktury przyrodniczej, łączącej funkcje klimatyczne, produkcyjne (urban farming) i społeczne**? W jakim stopniu **bioróżnorodność miejska może być wskaźnikiem odporności miasta (resilience)** i jak postrzegać naturę w mieście **przez pryzmat jej wielowymiarowego wpływu na jakość życia mieszkańców**?”

4

Jak skutecznie **łączyć dorobek klasycznej urbanistyki z nowoczesnymi metodami analitycznymi i projektowymi**? W jaki sposób **parametryzacja i modelowanie zjawisk miejskich mogą wspierać podejmowanie trafnych decyzji projektowych i planistycznych, nie stając się celem samym w sobie**?

SESJE TEMATYCZNE

Jako główne obszary dyskusji proponujemy następujące bloki tematyczne:

URBANISTYKA

- Forma współczesnego miasta wobec zmieniających się potrzeb społecznych i nowych paradygmatów mobilności
- Odbudowa, rewitalizacja, regeneracja - wpływ zagrożeń kryzysowych na przekształcenia miast
- Growth i de-growth – dwa oblicza współczesnych procesów urbanizacji
- Miasto, miejski obszar funkcjonalny, metropolia – redefinicja pojęć
- Instrumenty prawne i polityki miejskie w kształtowaniu przestrzeni zurbanizowanej w Polsce i na świecie
- *Policentryzm* i *monocentryczność* układów urbanistycznych – jaki jest obraz współczesnego miasta?

ARCHITEKTURA

- *Architektura Miasta (L'architettura della città)* – spojrzenie po latach
- *Formy mocne* i obiekty-symbole (*landmarks*) jako katalizatory przemian
- Współczesna architektura mieszkaniowa – indywidualizm czy prefabrykacja?
- Dziedzictwo jako podstawa rozwoju struktur miejskich – inspiracja i twórcza kontynuacja (w kontekście GOZ)
- Dziedzictwo – ochrona, adaptacja i obudowa

PRZYRODA I KLIMAT

- Struktura funkcjonalno-przestrzenna miasta wobec wyzwań klimatycznych – działania urbanistyczne, rozwiązania architektoniczne i infrastrukturalne
- Kształtowanie błękitno-zielonej infrastruktury – rekreacja i ochrona
- Działania w obszarach zagrożonych – jak ustrzec obszary zurbanizowane przed skutkami klęsk żywiołowych?
- Obszary chronione i obiekty zabytkowe – kierunki działań w kontekście zmian klimatu
- Przyroda w mieście – nasz sprzymierzeniec czy wróg?
- Dzielnice pozytywnej energii (Positive Energy Districts) jako sposób na lokalne łagodzenie zmian klimatycznych

METODY I NARZĘDZIA ANALITYCZNE W URBANISTYCE

- Zaawansowane metody analizy przestrzennej w diagnozowaniu i projektowaniu struktur miejskich
- Big data i urban sensing w badaniach zachowań użytkowników miasta
- Modelowanie parametryczne w procesie projektowania urbanistycznego
- Cyfrowe bliźniaki miast (digital twins) jako narzędzie planowania i zarządzania
- GIS i systemy informacji przestrzennej w analizach urbanistycznych
- Narzędzia AI w diagnostyce i prognozowaniu rozwoju struktur miejskich
- Metody machine learning w analizie wzorców użytkowania przestrzeni
- Wykorzystanie danych z mediów społecznościowych i telefonii komórkowej w badaniach miejskich

KALENDARIUM:

15.02.2025 – OGŁOSZENIE KONFERENCJI – I KOMUNIKAT XIX MKN

10.04.2025 – KOMUNIKAT II

27.05.2025 – NADSYŁANIE ZGŁOSZEŃ WRAZ Z ABSTRAKTAMI

16.06.2025 – AKCEPTACJA ZGŁOSZEŃ I OGŁOSZENIE PROGRAMU KONFERENCJI

30.06.2025 – WNIESIENIE OPŁATY KONFERENCYJNEJ (PRZESŁANIE POTWIERDZENIA PRZELEWU)

25.09.2025 – OGŁOSZENIE PROGRAMU KONFERENCJI

30.09.2025 – NADSYŁANIE PREZENTACJI (*pdf)

13–14.10.2025 – KONFERENCJA HYBRYDOWA, STACJONARNIE W KRAKOWIE ORAZ ON-LINE

OPŁATY:

700 PLN – UCZESTNICTWO W KONFERENCJI STACJONARNIE LUB ONLINE Z REFERATEM

350 PLN – UCZESTNICTWO W KONFERENCJI STACJONARNIE LUB ONLINE BEZ REFERATU, OPŁATA STUDENCKA Z REFERATEM W SESJI STUDENCKIEJ (OBEJMUJE TAKŻE SŁUCHACZY SZKÓŁ DOKTORSKICH).

OD OPŁATY ZWOLNIENI SĄ PATRONI KONFERENCJI ORAZ CZŁONKOWIE RADY NAUKOWEJ XIX MKN

Dane do przelewu:

Nazwa: Politechnika Krakowska im. T. Kościuszki

Adres: ul. Warszawska 24, 31-155 Kraków

Numery konta: IBAN: PL09 2490 0005 0000 4600 1012 1826 (PLN)

IBAN: PL40 2490 0005 0000 4600 3419 4146 (EUR)

SWIFT (BIC) CODE: ALBPPLPW

Adres banku: ALIOR BANK S.A., ul. Łopuszańska 38d, 02-232 Warszawa

PREZENTACJA: Prezentacja multimedialna w formacie .pdf lub Power Point,

Czas trwania prezentacji: 10 min. Prezentacje key speaker'ów: 20 min.

UWAGA: Warunki i koszty ewentualnych publikacji artykułów określają wydawcy. Opłata konferencyjna nie ma związku z opłatami za publikację artykułów w razie ich zaakceptowania w poszczególnych czasopismach naukowych.

Komitet Organizacyjny

Sekretarz Naukowy: dr inż. arch. Natalia Gorgol

Sekretarz Organizacyjny: dr inż. arch. Dorota Wantuch-Matla

Biuro Konferencji: dr inż. arch. Krzysztof Barnaś, dr inż. arch. Bartłomiej Homiński, mgr Tomasz Ostachowicz, dr inż. arch. Agnieszka Matusik, dr inż. arch. Damian Poklewski-Kozieł, dr inż. arch. Monika Strzelecka-Seredyńska, dr inż. arch. Filip Suchoń, dr inż. arch. Ernestyna Szpakowska-Loranc, mgr inż. arch. Ewa Szymczyk, mgr inż. arch. Judyta Rduch, mgr inż. arch. Krzysztof Klus, mgr inż. arch. Agnieszka Tylecka, mgr inż. arch. Karol Wawrzkiwicz

ADRES DO KORESPONDENCJI:

dr inż. arch. Dorota Wantuch-Matla – Sekretarz Organizacyjny XIX MKN
konferencja-wisecity@pk.edu.pl

Katedra Urbanistyki i Architektury Struktur Miejskich A-9

ul. Podchorążych 1, 30-084 Kraków

tel. 12 628-24-30, a-9@pk.edu.pl

<http://kuiasm.pk.edu.pl>